

ICDE: องค์การระดับสากลด้านการศึกษาทางไกล

จุฬารัตน์ นกแก้ว

ในวงการการศึกษาทางไกล หรือ มหาวิทยาลัยเปิด มีองค์กรทั้งในระดับชาติ ภูมิภาคและนานาชาติ ที่ดูแลงานด้านการศึกษาทางไกล ที่เป็นรู้จักในภูมิภาคเอเชีย เช่น สมาคมมหาวิทยาลัยเปิดแห่งเอเชีย (Asian Association of Open Universities - AAOU) ระดับนานาชาติ เช่น องค์การจัดการศึกษาในเครือจักรภพ (The Commonwealth of Learning – COL) สภานานาชาติว่าด้วยการศึกษาทางไกล (International Council for Distance Education – ICDE) เป็นต้น โดยเฉพาะองค์กร ICDE มีความเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับมหาวิทยาลัยเปิดแห่งเดียวของไทย คือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กล่าวคือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หรือ มสธ. เป็นสถาบันการศึกษาทางไกลที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของ ICDE และเคยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ICDE ยิ่งกว่านั้น มสธ. ยังเป็นมหาวิทยาลัยเปิดแห่งเดียวในประเทศไทยที่ได้รับการเสนอชื่อให้ได้รับรางวัลความเป็นเลิศด้านการศึกษาทางไกล หรือ COL – ICDE Award of Excellence เมื่อปี 2538 ซึ่งขามสธ. รู้จักรางวัลนี้ในชื่อ รางวัลมหาวิทยาลัยเปิดดีเด่นของโลก

คำย่อ COL และ ICDE ที่ปรากฏหน้าชื่อรางวัลมาจากคำใดและเหตุใดจึงนำมาเป็นชื่อนำของรางวัลดังกล่าว เหล่านี้อาจเป็นคำถามของผู้ทำงานในแวดวงการศึกษาทางไกลในปัจจุบันก็เป็นได้ ดังนั้น เพื่อเป็นความรู้และข้อมูลประกอบการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนทางไกล ขอเสนอข้อมูล COL และ ICDE โดยในครั้งนี้ ขอเสนอข้อมูลคำว่า ICDE ก่อน

ICDE เป็นชื่อย่อของคำว่า International Council for Distance Education มีชื่อเรียกในภาษาไทยว่า สภานานาชาติว่าด้วยการศึกษาทางไกล เป็นองค์กรที่ไม่แสวงกำไรด้านการเรียนทางไกลที่เปิดกว้างและยืดหยุ่น (Open and Flexible Learning) และการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ อีเลิร์นนิ่ง (e learning) ก่อตั้งในปี 1983 ในประเทศแคนาดา ปัจจุบันย้ายไปอยู่ในความดูแลของรัฐบาลประเทศนอร์เวย์ หลังจากมีการจัดตั้งสำนักงานใหญ่ที่กรุงออสโลและดำเนินการภายใต้กฎหมายของรัฐบาลนอร์เวย์ ปัจจุบัน ICDE มีสมาชิกรวม 147 ประเทศ ครอบคลุมทั้งสมาชิกประเภทสถาบันการศึกษา / องค์กรวิชาชีพด้านการศึกษาทางไกล และสมาชิกที่เป็นบุคคลสำคัญทางด้านการศึกษาทางไกล นอกจากนี้ ICDE ยังเป็นองค์กรสมทบขององค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ที่มีการร่วมแบ่งปันค่านิยมหลักที่สำคัญในเรื่องสิทธิในระดับสากลเรื่องการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับทุกคน (quality education for all) ปัจจุบัน องค์กร ICDE ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลนอร์เวย์เป็นประจำทุกปี เงินค่าธรรมเนียมรายปีจากประเทศสมาชิก รวมทั้งเงินรายได้จากการจัดประชุมระดับโลก โดยมีประเทศสมาชิกหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ

ICDE มีจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาทางไกลทั่วโลก ด้วยวิธีการมีส่วนร่วมการตัดสินใจของสมาชิก มีการจัดกิจกรรมประชุมสัมมนาการฝึกอบรม การสนับสนุนการทำวิจัย การจัดทำเครือข่ายข้อมูลด้านการศึกษา รวมทั้งการทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารด้านการศึกษาทางไกล ดังค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของ ICDE ที่ปรากฏในแผนกลยุทธ์ ICDE ปี 2013 – 2016 ที่ระบุว่า ICDE เป็นองค์กรในระดับสากลที่มุ่งเน้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการแก้ปัญหาการทำงานร่วมกัน โดยเน้นความต้องการของผู้เรียนทางไกลเป็นศูนย์กลาง การสนับสนุนความสำคัญและคุณค่าของการเรียนออนไลน์ทางไกล การพัฒนาวิจัยและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนทางไกล รวมทั้งการดูแลสนับสนุนให้สมาชิกมีโอกาสร่วมทำกิจกรรมเชิงวิชาการและการพัฒนาองค์กรร่วมกัน ภาระงานที่มุ่งเน้นในแผนกลยุทธ์ดังกล่าวเป็นเรื่องการเน้นการเข้าถึงและแสวงหาความรู้เพื่อการเรียนรู้ด้วยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อสนับสนุนการเรียนออนไลน์ทางไกล

การบริหารจัดการองค์กร ICDE

องค์กร ICDE ได้รับการบริหารจัดการในรูปคณะกรรมการ 3 องค์คณะ ดังนี้

1. คณะกรรมการบริหาร (The Executive committee) ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ของ ICDE ได้รับการคัดเลือกจากสมาชิก จำนวน 6 คน ซึ่งในปี 2013 คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วยตัวแทนจากประเทศอินโดนีเซีย (ประธาน) แอฟริกาใต้ อาเจนตินา แคนาดา อังกฤษ และจีน

2. คณะกรรมการดูแลให้คำแนะนำ (The Board of Trustees) ทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานของสำนักงานใหญ่ และให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับการคัดเลือกจำนวน 5 คน ซึ่งในปี 2013 คณะกรรมการดูแลให้คำแนะนำ ประกอบด้วยตัวแทนจากประเทศอังกฤษ (ประธาน) นอร์เวย์ ศรีลังกา และผู้แทนจากองค์กรยูเนสโก จำนวน 2 คน

3. คณะกรรมการคัดเลือก (The Election Committee) ทำหน้าที่จัดการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารและกรรมการดูแล จากผู้สมัครแข่งขันที่เป็นตัวแทนจากประเทศต่างๆ จำนวน 3 คน ซึ่งในปี 2013 คณะกรรมการคัดเลือก ประกอบด้วยตัวแทนจากประเทศนอร์เวย์ สหรัฐอเมริกาและเยอรมัน

ในส่วนสำนักงานใหญ่ ICDE มีเลขาธิการ (General Secretary) เป็นผู้ดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนและเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดโดยคณะกรรมการบริหาร และถูกระเบียบตามรัฐธรรมนูญ (constitution) ของ ICDE

กิจกรรมของ ICDE

การประชุมประจำปีระดับโลกของ ICDE (ICDE World conference) ถือเป็นภารกิจหลักของ ICDE ซึ่งมีการจัดประชุมมาแล้วจำนวน 25 ครั้ง โดยประเทศสมาชิกหมุนเวียนเป็นเจ้าภาพ ในปี พ.ศ 2558 เป็นการจัดการประชุมครั้งที่ 26 ภายใต้หัวข้อ การจัดเตรียมขีดความสามารถ/สมรรถนะในการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนของการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ทางไกล (Growing capacities for sustainable distance e-learning provision) โดยจัดให้มีขึ้นระหว่างวันที่ 14 - 16 ตุลาคม 2558 ประเทศแอฟริกาใต้ โดยมหาวิทยาลัยแอฟริกาใต้ (University of South Africa -UNISA) เป็นเจ้าภาพ

จากการเล็งเห็นความสำคัญและตระหนักถึงการปฏิบัติงานที่ดีของสถาบันการศึกษาทางไกล ICDE จึงได้ร่วมมือกับองค์การจัดการศึกษาในเครือจักรภพ จัดตั้งรางวัลความเป็นเลิศด้านการศึกษาทางไกลขึ้นในปี 1992 ซึ่งเป็นปีที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในฐานะสถาบันการศึกษาทางไกลที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกของ ICDE เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมฯ ครั้งที่ 16 โดยในปี 1995 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชหรือ มสธ. ได้รับการเสนอชื่อเข้ารับรางวัลและมสธ.เป็นมหาวิทยาลัยแห่งเดียวที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นหน่วยงานที่ได้รับรางวัลความเป็นเลิศด้านการศึกษาทางไกลประเภทสถาบัน

สิ่งพิมพ์เผยแพร่ มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ในรูปวารสารให้กับประเทศสมาชิก ในชื่อ Open Praxis เป็นวารสารประเภท open access journal เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นการเผยแพร่งานวิจัยและนวัตกรรมด้านการเรียนการสอนทางไกลที่รวบรวมจากประเทศสมาชิก นอกจากนี้ มีการจัดทำข่าวสารขององค์กรเผยแพร่บนเว็บไซต์ รวมทั้งการจัดทำรายงานการประชุมจากการจัดการประชุมในแต่ละครั้ง (proceedings from ICDE 's World Conference) เอกสารรายงานการประชุมและวารสารดังกล่าว มีจัดเก็บและให้บริการที่หน่วยสนเทศการศึกษาทางไกล สำนักบรรณสารสนเทศ มสธ. โทร 02 504 7487 email: jutharatstou@gmail.com

เอกสารอ้างอิง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2539). **งานฉลองเนื่องในโอกาสที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้รับ**

รางวัลมหาวิทยาลัยเปิดดีเด่นของโลก. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

“International Council for Distance Education – ICDE” ค้นเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2558, จาก

<http://www.icde.org/en/>